

Nieuwe regels voor zzp'er: meer risico opdrachtgever

DBA vervangt VAR

Akkerbouwers hebben sinds 1 mei te maken met nieuwe regels voor zzp'ers. Voorheen was het voldoende als een zzp'er een VAR kon laten zien. Nu zijn opdrachtgever én -nemer er verantwoordelijk voor dat er geen dienstverband is. Elke ondernemer dient na te gaan of hij volgens de regels werkt als hij een zzp'er inhuurt.

Elke akkerbouwer maakt wel eens gebruik van een zzp'er, bijvoorbeeld tijdens een drukke periode. Opdrachtgevers waren tot 1 mei gevrijwaard van loonheffingen als de zzp'er een VAR kon laten zien. Als achteraf bleek dat er toch sprake was van een dienstverband, had de zzp'er geen recht meer op fiscale faciliteiten als zelfstandige.

Drie criteria

Maar de VAR is verdwenen. Voortaan geldt de

wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties, kortweg DBA. Nu zijn opdrachtnemer en opdrachtgever er allebei verantwoordelijk voor dat gewerkt wordt volgens de regels.

Die criteria waarop de Belastingdienst beoordeelt, zijn niet veranderd. Er zijn er drie. De eerste is dat de werkgever loon betaalt voor de verrichte arbeid. Daarover zal nooit discussie ontstaan.

Het tweede criterium voor een dienstverband is dat de opdrachtnemer persoonlijke arbeid moet verrichten. Er is geen sprake van een

dienstverband als de zzp'er zich kan laten vervangen door een andere zzp'er als hij het werk niet kan uitvoeren.

Het derde criterium geeft de meeste hoofdbreken: is er sprake van een gezagsverhouding? Want het onderscheid tussen een gezagsverhouding en een opdracht uitvoeren volgens bepaalde instructies is vaak niet duidelijk.

Er is sprake van een gezagsverhouding als de zzp'er alle aanwijzingen en instructies van de opdrachtgever moet opvolgen. Dus

Veel akkerbouwers schakelen in drukke tijden zzp'ers in. Als ze gebruik maken van een goedgekeurde modelovereenkomst, is er geen sprake van een dienstverband en hoeven ze niet achteraf loonheffingen te betalen.

Minder risico met modelovereenkomst

Opdrachtgevers die niet voldoen aan de regels, kunnen achteraf een aanslag krijgen voor loonheffingen van de zzp'er die voor hen gewerkt heeft. Om dat risico te beperken kunnen ze vooraf een modelovereenkomst sluiten met de zzp'er. Op de website van de Belastingdienst staan enkele goedgekeurde modelovereenkomsten. Zo'n overeenkomst is niet verplicht. Het verkleint alleen het risico op naheffingen. Het werk moet wel plaatsvinden zoals in de modelovereenkomst is vastgelegd. Een goedgekeurde modelovereenkomst hoeft niet

opnieuw aan de Belastingdienst te worden voorgelegd. Het moet wel duidelijk zijn dat opdrachtgever en -nemer werken volgens de overeenkomst, bijvoorbeeld uit de factuur van de zzp'er. De goedgekeurde overeenkomsten staan op de website van de Belastingdienst of van de branche-organisaties, zoals LTO Nederland en Cumela. De Belastingdienst heeft de meeste overeenkomsten opgesteld in overleg met ondernemersorganisaties. Een modelovereenkomst is vijf jaar geldig. Zie ook www.belastingdienst.nl/dba.

niet alleen wát de zzp'er moet doen, maar ook hóe hij dat precies moet doen. Het voldoet bijvoorbeeld wél aan de regels als een ondernemer een zzp'er opdraagt om binnen een week een specifiek perceel te ploegen. Dan gaat het om een afspraak over het resultaat. De opdrachtgever kan uiteraard wel bepaalde instructies geven, zoals de aanvangstijd.

Het voldoet niet aan de regels als de opdrachtgever ook precies bepaalt hoe de zzp'er moet werken: aan welke kant hij moet beginnen en of hij overdwars of in de lengte moet ploegen. Dan is er sprake van een gezagsverhouding. De Belastingdienst zal overigens eerder oordelen dat er geen sprake is van een dienstverband als de opdrachtnemer zelf zorgt voor een trekker, gereedschappen of machines.

Arbeidsrelatie beoordelen

Hans Koehorst van LTO Nederland merkt dat veel boeren vragen hebben over de veranderingen. Hij vindt dat de nieuwe regels nog veel onduidelijkheid geven over de relatie

tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Volgens hem is het van groot belang dat de opdrachtgever en opdrachtnemer bij iedere arbeidsrelatie die zij aangaan, beoordelen of er sprake is van een dienstbetrekking. „Door gebruik te maken van een modelovereenkomst, die is goedgekeurd door de Belastingdienst, kun je schriftelijk overeenkomen dat er wat opdrachtgever en opdrachtnemer betreft sprake is van een relatie opdrachtgever-opdrachtnemer en dat een dienstverband-dienstbetrekking is uitgesloten.”

Koehorst kan zich wel voorstellen dat er in sommige gevallen eigenlijk sprake is van een dienstverband, terwijl er wordt gewerkt met een zzp-constructie. „Dan loop je als ondernemer risico.”

Wat zijn dan de alternatieven? Een (tijdelijk) contract zou kunnen. De zzp'er komt dan in loondienst, maar hoeft zijn fiscale ondernemersfaciliteiten niet te verliezen. Hij kan het loon tot de winst uit zijn zzp-onderneming rekenen als het gaat om werkzaamheden in loondienst die nauw samenhangen met het werk in zijn eigen zzp-onderneming, èn als dat werk in loondienst ondergeschikt is aan het werk op zijn eigen

bedrijf. Hij mag dan ook zijn uren meetellen voor het uren criterium, van minstens 1.225 uren per jaar. Deze uitzondering heet de absorptieregeling.

Maar diezelfde zzp'er werkt vaak meerdere keren per jaar voor dezelfde opdrachtgever. Bij drie contracten binnen twee jaar ontstaat van rechtswege automatisch een dienstverband voor onbepaalde tijd. Een nul-urencontract is een ander alternatief. Ook dan hoeft de zzp'er zijn status als ondernemer niet te verliezen. Maar de overheid heeft de regels voor zulke oproepkrachten wel aangescherpt. Ook een alternatief is het werken via een payrollbedrijf of een uitzendbureau. Maar de uurprijs is dan altijd hoger dan bij een zzp'er.

Overgangsjaar

De nieuwe regels gelden vanaf 1 mei, maar het eerste jaar is een overgangsjaar. De Belastingdienst controleert wel, maar legt nog geen boetes of naheffingen op als opdrachtgever en zzp'er 'actief' werken aan een goede invulling van de arbeidsrelatie. Zie ook: www.werkgeverslijn.nl. ■

Akkerbouwer is zelf ook 'zzp'er'

Voor akkerbouwers die regelmatig vanuit hun eigen bedrijf bij een collega of een loonbedrijf werken, gelden wat ruimere regels dan voor zzp'ers. Zij hoeven bijvoorbeeld slechts één opdrachtgever te hebben, zonder dat er sprake is van een dienstverband. LTO Nederland en de Belastingdienst zijn dat in 2010 overeengekomen. Deze uitzondering geldt alleen als de akkerbouwer op het andere bedrijf hetzelfde soort werk doet als op zijn eigen bedrijf. Er geldt ook een maximum van 600 uren per jaar of 30 procent van zijn totale arbeidstijd. De inkomsten moeten terugvloeien naar het eigen bedrijf.

De opbrengsten uit 'zzp-activiteiten' komen bij de winst uit de eigen onderneming. Voor de BTW kan de akkerbouwer voor het werk buiten zijn bedrijf hetzelfde handelen als voor zijn eigen akkerbouwbedrijf. Als de onderneming dus niet geopteerd heeft voor de omzetbelasting, geldt dat ook over de omzet uit de externe werkzaamheden.

